

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind despăgubirea
cetățenilor României, pentru capitalul trecut, prin Legea
nr.15/1990, din proprietatea lor comună
în proprietatea statului**

Analizând propunerea legislativă privind despăgubirea cetățenilor României, pentru capitalul trecut, prin Legea nr.15/1990, din proprietatea lor comună în proprietatea statului, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B558 din 28.10.2008,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă vizează despăgubirea unor categorii de cetățeni ai României pentru capitalul trecut în proprietatea statului în temeiul Legii nr.15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, cu modificările și completările ulterioare, prin emiterea de către stat a unei emisiuni de obligațiuni și acordarea a câte unui pachet de 20 de obligațiuni în valoare totală de 20.000 euro pentru fiecare cetățean care a primit cupoane nominative de privatizare.

Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria **legilor ordinare**, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Constituție, prima Cameră sesizată este Senatul.

Întrucât propunerea legislativă are influență asupra bugetului de stat, este necesar să se solicite și punctul de vedere al Guvernului, conform prevederilor art.111 alin.(1) teza II din Constituția României, republicată. Semnalăm că, potrivit Expunerii de motive, eventuala aplicare a respectivei propuneri legislative ar genera un efort financiar de aproximativ 360 miliarde Euro, situație care ar implica și eventuale noi negocieri cu Uniunea Europeană cu privire la nivelul datoriei publice interne, în perspectiva aderării la „zona Euro”.

2. Pe fond, premisa care stă la baza construcției logice a propunerii este nerealistă în contextul actual, deoarece s-ar acorda, acum, la 19 ani de la schimbarea regimului politic, recunoașterea axiomei politice comuniste că „proprietatea statului” este sinonimă cu „proprietatea comună a întregului popor” și, ca atare, s-ar justifica acordarea unei despăgubiri pentru preluarea și constituirea capitalului social al tuturor societăților comerciale privatizabile, prin preluarea activului fostelor întreprinderi de stat.

Consecința acestei false abordări constă în considerarea trecerii capitalului respectiv din proprietatea statului în proprietatea societăților comerciale ca fiind aprioric abuzivă. Că este așa, o demonstrează faptul că inițiatorii califică, chiar în titlul propunerii, drepturile preconizate a se acorda cetățenilor ca fiind despăgubiri (reamintim că, în regulă generală, despăgubirile sunt acordate pentru încălcări ale drepturilor recunoscute de lege).

Pe de altă parte, inițiatorii pierd din vedere că deja, prin Legea nr.15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, cu modificările și completările ulterioare, s-a acordat, cu titlu gratuit, tuturor cetățenilor care erau majori la data de 1 ianuarie 1990 o cotă de participare la capitalul social privatizabil, la aceea dată, de 30%, caz în care, acordarea unei noi gratuități ar constitui, în realitate, o repetare parțială de plată.

3. Prin stabilirea restrictivă a sferei persoanelor, respectiv numai acei cetățeni care „au primit” carnete cu certificate cu certificate de proprietate și cupoane nominative (toate aceste drepturi avându-și temeiul legal în prevederile Legii nr.15/1990 care a statuat cota de 30% din capitalul social al tuturor societăților comerciale destinată privatizării

cu titlu gratuit) și moștenitorii acestora, propunerea legislativă are puternice conotații de neconstituționalitate, deoarece s-ar înfrânge prevederea constituțională de la art.16 alin.(1), potrivit căreia:

„Art.16. - (1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări”.

Semnalăm că Legea nr.15/1990 care a stabilit inițial beneficiarii gratuității cotei de 30% este anterioară Constituției din 1991 și, ca atare, precedentul respectiv nu se poate invoca ca argument pentru justificarea instituirii unei noi discriminări artificiale pe criteriul vârstei între diferite categorii de cetățeni (cetățeni majori și minori).

În acest context, semnalăm o necorelare chiar între considerentele cuprinse în Expunerea de motive și conținutul propunerii cu privire la persoanele îndreptățite la aceste obligațiuni.

Dacă în Expunerea de motive se menționează că toți cetățenii vor primi pachetul de obligațiuni, în proiect, beneficiari sunt, fie toți cetățenii care au împlinit 18 ani (art.3), fie numai cetățenii care au intrat sub incidența Legii nr.55/1995 și a Legii nr.58/1991(art.4), pierzând din vedere că respectivele acte normative între timp au fost abrogate.

4. Prin proiect, se preconizează înființarea Fondului Național pentru Despăgubiri și Investiții care va încasa sumele rezultate din vânzarea acțiunilor și activelor aflate încă în proprietatea statului, sume ce vor fi reinvestite pentru finanțarea de proiecte propuse de diverse persoane fizice și juridice autorizate, fără ca acestea să se facă venit la stat, potrivit legislației în vigoare.

Totodată, se preconizează ca acest Fond Național pentru Despăgubiri și Investiții să fie alimentat și din sumele încasate ca urmare a instituirii unui **impozit progresiv** pe avere și pe cifra de afaceri.

Deși se propune acest impozit progresiv pe avere și pe cifra de afaceri, nu se specifică ce criterii se au în vedere la constituirea lui, modalitatea legală de aplicare, încercând astfel să anticipeze o politică fiscală viitoare și incertă, în contradicție cu actualul Cod fiscal, care stabilește, printre altele, o cotă unică de impozitare de 16 %.

Semnalăm că, potrivit art.4 din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, orice modificare și completare trebuie promovată prin lege, cu 6 luni înainte de data intrării în vigoare a acesteia. Or, prin proiect se preconizează un

termen de 90 zile și un altul de 180 zile, înăuntrul cărora ar trebui să se emită obligațiunile respective și, totodată, să se și distribuie.

Procedurile preconizate pentru răscumpărarea obligațiunilor sunt insuficient cristalizate din punct de vedere al corelării cu legislația internă. Totodată, unele prevederi sunt excesiv de generice cum este cazul celor care fac referire la „impozitul progresiv pe avere” sau cele referitoare la „instituțiile specializate în atragerea fondurilor de la Uniunea Europeană”.

Având în vedere aceste considerente, propunerea legislativă nu poate fi promovată.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 1578/A.12.2008